

U 17035.1

142.

- Kalocsa,
Debreczeni, Sellyei,
Balásfi s a' t.

494

Laiptom SS. 281.
1, Debreczeni Kalocsa János' örök
élet sengéjének érzése. Debrec.
1662. univer

RHK I 986 a FM2/7392

Sárospatakról kérni vagy itt digitalizálták?

»DEBRECENI KALOCSA János: Örök Élet Sengéjének érzése. Irta
Debreczeni Kalotsa János. Nyomt. Debreczenben 1662 esztend.«

»A⁴-F⁴ = [28] fol. -- 8°»

címlap nélküli példány Nyizsnyij Novgorod: katalógusban: 0276 számú, amelyik össze
van kötve a 0389-cel.

I 986 a

17035.1

SS. 281. a [98]

Dr. Medic. de Prognosi in morbi
auris. Vienn. 1785.
Joh. von Aschbach ovc. 87

D. S. Thom. Balisfi de fix.
 Littere Subditorum erga
 Principes. Clon. 1621.

43. ut
 es
 a
 99.

Örök Élet Sengé-

jének érse.

Lita Debretzeni

Kalossa János.

117035.1

Nyomt. Debreczenben.

1662. eptem.

A. S. Pataki Ref. Opoli Könyv
 Jeyreth Bomb. Jib. 28

173

as

a

992

A T A N L O

Böcsületes Uraim, az mindenre
 elégseges Istennek, minemű
 aharos munkálkodása legyen,
 az őveinek, idvefflegeknek elő
 mozdításában, ki terzik, avagy
 csak az ujjá születesnek munká-
 ából; melyben sem elnem fárad
 munkálkodva, sem meg nem szü-
 nik fáradva, loh. 5. 17. hanem úgy
 el kéziti, az idvőfflegnek örökösre,
 hogy az ő akaratyát, mind ked-
 velhessek, s. mind szélélhessek meg
 világosítottat elméjek által, amaz
 Mennyei és gyönyörűsegeket,
 mellyekkel, a dicsőfflegben, jó-
 vendőben, az Istennek szenti tö-
 köllereffen fognak élni. Mely ál-
 tal annyira jutnak, sokszor a meg-
 szenteltettek, az örök élet tengéjé-
 nek érzéleiben, hogy lelkekben ki-
 mondhatatlanképpen, örülvén, a-

172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

zokra agyönyörűségekre nagy o-
hajrással vagyakozzanak.

Ezt pedig tselekeszi Isten, 1. az-
ert, hogy az öveihöz való jóvol-
tat és szeretet meg mutathassa. 2.
hogy az övei, kiket az idővellegre
választot, bizonyosok lehessenek
idővellegek felől. 3. hogy tellyes
vigasztalás legyen bennük, az örök
életnek elérése felől. 4. hogy az ő
kedve, s' akarattya szerent, igye-
kezzek életüket rendelni: 5. hogy
hidgyek, eszemenlyek, ez élet után
való tellyes es igaz boldogságokat.

Ez az erzelnek mivoltat, akar-
van enis meg mutogatni, e kisdéd
munkában, hogy az kegyelmek
bölcsületes nevezeti alatt, kegyel-
meknek ajánlyam, illendőnek
tieltem lenni. 1. Mert midőn ez
munka felől emlékeztem volna
kegyel-

kegyelmek előt, meg kedvellet-
te. 2. Istenéhez való buzgóság-
mat, és ebben, felebaratomnak
javára való igyekezetemet, dicsí-
te. 3. Ez munkának ki bocsátásá-
ra, és köszönségeffé való tetelere
egyebek felet, jó akarattya és köl-
tséget örömmel igerte, s' gond-
gyatfel vte. Melten azért ke-
gyelmeknek ajánlhatram. Ve-
gye jó neven azért kegyelmek,
tőlem, ez vékony munkat, és tu-
torlaga alatt, minden irigyeknek
ragalmazata ellen oltalmazza.
Mely indulattya kegyelmek-
nek ha megtapasztalom, más dol-
gokrais őszdönt advan, nagyob-
bakra indit kegyelmek.

Ellyen kegyelmek idővelle-
geffen vele.

*A dicsőségnek penteh, amaz Attya, adgya nek-
tek a bölcsességnek és jelentésnek Lelkes, az ő esme-
ret-*

L E V E L.

vetiben: Es a ti elmeteknek meg világsítatot szemeit, hogy tudhassatok mi legyen, az ő hivatalának remenye, es az ő öröksegenek dicsőségének, minemű gazdagsági legyenek az Szentekben.
Eph. 1. 17. 18.

Irtam Debreczemből, 1662. éft.
Bőjt-elő havának 8. dik.
napján.

Kegyelmeteknek jó akarója, es az Vrnak szerelmében Attyafia.

DEBRECZENI K. JANOS B.

Az Ol.

A Z O L V A S O H O Z.

NE ítéllyed kegyes Olvasó, hogy ez kis tractat, magam hányásából, vagy mutatásából, (kit Isten tud) irtam volna; hanem Isten dicsőségéhez és felebarátomhoz való buzgó indulatomból, annak javára, a Talentum szerént, mellyet Isten reám bizott. Tudván, arra való hivatalomat, amaz Talentomos Solgákhoz lőtt, becédeknek tenora szerént. Luc. 19. 13: Keveskedgyetek míg meg jövök. Meg gondolván azonban aztis, hogy ebben való indulatomat, Isten jó neven vési 2. Cor. 8. 12. Ne rá galmazd azért, ha teekelyis; hanem, ha tecczik, ély véle
Légy egészségesben.

E K I S

A 4

E KIS TRACTABAN

bé foglaltator, derekassab dolgok-
nak rendi, és elosztása.

I. Elöl járo befed.

Melyben vagyon:

1. Az idvözülendő embernek, ez világi életnek meg böcsülésében való czellya.
2. Czellyának, melyre kell vigyázni, okai.

II. Fundamentoma a Tractának.

Melyben vagyon a Fundamentumnak:

1. Summája.
2. Rebei.
3. Magyarázattya.

{ 1. A tanácsnak értelme.

Ebben ismét: { 2. Annak nemei és modgya.

{ 3. Vége és gyümölcze.

III. A tudomány.

Melyben vagyon:

1. A tudomány kihozásának modgya.
2. A tudománynak ága.
3. Az első ágának mind világosítása, s mind erősfítése, három fő kérdésekben,

Mellyekben, le tételik:

1. Az örök élet sengejének érzésének, lehetége ez életben.
2. Mivolta és Neme.
3. Gradusa és duratioja.
4. A tudomány két utolsóágának erősfítése.

1. Sz.

A TRACTANAK RENDI.

1. Szent írásbeli bizonyosságokból.
2. Fundamentomos okokból azohhoz tartozó dolgokkal együt.

IV. A tudománynak hasnái.

Kik közül az első,

{ 1. Az örök élettel való éles felől kezdetkeppen meg ez életben.

1. Oktato.

{ 2. Az idvözülendő ember végének, bizonyos esmereti felől, ugyan ez életben.

2. Czáfolo és dorgáló.

Az melyben:

1. Czáfoltatnak a kik az örök élettel való élést, csupán csak az jövőendő életre forit-tyák; kiknek ellen-vetefek, az ember idvösségének bizonyos volta felől, meg fejtenek.

2. Dorgáltatnak, ez világhoz felettéb ragadtak, és az örök élet sengejének érzé-
lére, egy-cseppet sem vágyakozok.

3. Intő, &c. Melynek alája vettetik az örök élet sengejének érzésének modgya, az jövőendő dicsőségben való vágya-
kozásnak okáért.

4. Vigasztalo. Mely bé rekeftetik, az I-
sten kegyelmében végig való meg mara-
dással, Sz. Pál Apostol irásából.

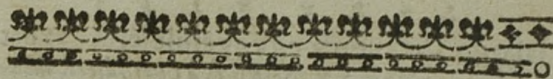
A második tudománnak is rendi és elosztá-
ása, majd ezen moddal foly, mellyet itt
le ir-

A TRACTANAK RENDI.
 le írni rövidségnek okáért nem sokfé-
 ges; hanem, a kegyes olva-
 sot annak meg olvasá-
 sára igazom. *igazom*
Item.

ÓRÓK

ÓRÓK ELET SENGEIENEK
 ERZESE.

Melynek

Fundamentoma, ez le tött, szentírásbéli
 bizonyság.

Pfal. 73. 24.

*A te tanácsoddal igazgass engemet,
 hogy az után a dicsőségben fogadgy be
 engemet.*

ELŐL IARO BESZED.

Inden idvözülendő ember-
 nek, it ez világon, a halando
 életnek meg bocsúlésében. *Calv.*
 ilyen fel töt czelra kell vi- *Inst.*
 gyázni: hogy midőn meg *lib. 3.*
 erette, ez romlando életet, nem egyeb- *c. 9.*
 nek, hanem merő azon nyavalyának, és a *4.*
 mi Mennyei házánktul, merő azon fámki-
 vetesben tartónak lenni; tehát nagy se-
 réleggel, egeélé, önnön magát, amaz jövő
 dó örök élet felől való gödolkodásra adgya.

I- Mert ekkeppen, mind a kettőt öve-
 vetven, a testi életet, az örökké valora
 nevezve, bátorsággal meg unhattya. Szent
 Pál, így unta vala meg ez életet, amaz kö-
 vetközendő életnek jóváért, és a Christuf-
 sal va-

Ö R Ö K E L E T

falvaló tökéletes egygyesülésért, azért mondgya Phil. 3.8. hogy *ő a Christust, mindeneket ganejnak iellenni; és inkább kívánczik ki kélőzni ez t-éből, és az Urhoz menni lakni 2. Cor. 5.8. Phil. 1.23.*

I. Mert ekképpen, könyebben el falkathatya önnön magát ez világtul, hogy az ő elmejenek ujulása szerént, el változ-
zek, az Isten akarattjának igazán való kedvelésére, Rom. 12.2. az ő el kezdő, és el végző kegyelme eltal Phil. 1.6. *A ki el kezdte bennetek az jó dolgot, ugyan azon elis végezi, mind a Iesus Christusnak napjáig.*

II. Mert így tanulhattya ki, és veheti efebén, az Istennek szerelméfin, ez világon forgo szerencsétlenfegeknek, és sok nyomorúságoknak, boldog végét, mely a dicsőség.

Melyhez képest arra nem csak vágya-
kozik, hanem bizonyos utatis kíván Isten-
ről nagy ohajtva, mely által, arra jutathon.
Ez dolognak igazsága meg terzik, a jelen-
való Soltárból. Melben, fellyeb, azt je-
lehti David: hogy mikoron ő látná, az
istenteleneknek külsőképpen, szerencsés
és boldog állapottyokat, az hiveknek pe-
nig, nyomortul állapottyokat, tehát annyi-
ra meg ütközöt, hogy az istentelenek-
nek vegeket boldognak alitaná, az Isten-
felőknek pedig vegeket, boldogtalannak.
Mellyet, mind addigis meg nem tudhatot,
s' elme-

SENGEIENEKERZESE.

s' elméjét rajta el nem tudta igazítani,
valamig, az Istennek Szeret helyben be nem
menc 17. vers. De minekutánna, be men-
vén, elméjét ez világiaktul el vonná, ma-
gát az jövendő dicsőség felől való gondol Diod.
kodásra agya: azonban, meg erti, hogy
Isten, igen fikon heyhezette volna, az
istenteleneket, az Istenfelőknek pedig vé-
gek, boldogság, és dicsőség volna. Ihol
azert, mind ezeket ki tanulván es a dicső-
séget meg csmelven, arra, nem csak vágya
kozik; hanem annak tökéletes el érefere, e-
gek életében való igazgatást kíván Isten-tul.

Fel tőrczellya azert Dávidnak, ez igékbe
fémi nem egyeb, hanem, hogy meg jelen-
cse, az jövendő dicsőségnek tökéletes
el érefere, nem elegnek lenni, annak,
fengéjének meg érzéset, ez életben; ha-
nem e mellet, meg kívánatik erre, az
Isten Lelkenek kíválkeppen való igazga-
tásais, mellyet az idvözülendő ember,
nagy ohajtással, úgy kíván, hogy ez élet
után abbin a dicsőségben, tökéletesen is
be-fogadteffek Isten-tul.

Bé foglaltatik ez igékben, Dávidnak Summa.
egy igen fő kívánsága, s' kívánságának
végecs hasna.

Két részei vadnak.

I. Az elsőben, le tetetik Davidnak kívánsága
a kívánt dologgal együt, imez igék- Re/zei.
ben: *A te tanacsoddal igazgass engemet.*

II. A másodikban vagyó kívánságának vége.

Ö R Ö K E L E T

imezigeiben: *Hogy az után, a dicsőfényben fogadgy be engemet.*

Mintha mondaná: Ugy igazgatsz engemet, a te tanácsoddal, hogy ez élet után, túled a dicsőfényben be fogtassam.

De hogy megis job modgyával értekezheffe ezekből, vigyázz e következő kérdésekre:

- Magyar. 1. Mi értetik it a tanácson?
vazat. 2. E tanácsal való igazgatattas, hany féle és miképpen léfzen?
3. Micsoda ennek vege és használ?

A mi az ellőt nezi. A tanácsnak nevezetén, az fent írásban, közönséges nével, külömb külömb fele dolgok értetnek; de az mi ide volo, it a tanácson értetik.

1. Az Istennek fent ígéje és hagyományja, az mely a mi életüknek, Sinor mértéke és regulája, mellyel a mi életünknek folyása egyengettetik, *Psalm. 119. 133.*

2. Értetik, nevezetesebben es belsőképpé az Isté Lelkének ihllése, vezérlele, mely által oktattya Isten az embert, es vezérli egyenes uton. Meg teccik ez, *Psalm. 16. 7.* holott azt mongya Dávid: *Aldom az Urat ki annékem tanácsot adott;* az az, az Ő Lelkének ihllését es vezérlelet. &c. Ez az oka, hogy az 143dik Soltárnakis, 10dik versében, (nálla tovább valo maradáért es gyarapodáért, hogy el ne tántorodgyek) enek oktatását es vezérlelet kívánnya, mert ezt mond-

JENGEIENEK ERZESE

mondgya: *Ate jó Lelked vezérlelyen engemet, egyenes uton.*

Mondatik pedig Isten tanácsának, az Isten Lelkének vezérlele s ihllése azért: Mert tanácsoltatik es oktattatik, az által ember, miképpen járjon az Isten parancsolatinak utában.

A mi a másik kérdést illeti. Két féle ez tanácsal való igazgatattas. Egyik, közönséges; a másik, kiválkeppen való. A közönséges az, mellyel Isten, az Ő Lelkének vezérlele által, mutogatya embernek az igazságnak ösvényét, es tanittya az Ő akarattya mi légyen. Ez azért, léfzen mint egy ut mutatással, az Szent Leleknek közönséges munkájából.

A kiválkeppen való pedig ez, mellyel nem csak mutattatik embernek, az igazságnak ösvénye es Istennek akarattya; hanem, egyberfmind, indittatik, segittetik, hogy követhesse idvőfége, igazán, végig. (noha néha meg tántorodik) az Istennek akarattya. Erről vagyon it fo.

Két keppen szokta pedig Isten, veghez vinni ez igazgatást.

1. Kedvesen es édesdeden meg fálván, es határozotkeppen meg fuvalván embert, az ő kegyelmének belével, hogy mind azokat a testi jokat, az mellyek vadnak ez életben, hatra vesse, azokért a Mennyei jokért, az mellyek meg maradandok *Phil. 3. 8. és 14.*

2. Ké-

Ö R Ö K E L E T

2. Készen és szabad akarat szerént, hajtván és vonván, embernek akarattját, az ő parancsolatinak s kívánságának követésére. Nem különben, mint a Pástor, az gyenge zöld ággal, a juhocska vonása, a ki meg látván az ágot, a Pástor kezében, minden kenyerites nélkül, maga kejjén, követi útát. Innét mongya az Anyaszentegyház, Cant. 1. 4: Vony engemet, éi te utánad futunk.

Perk.

Igy sokot Isten cselekedni, meg az embernek meg terítésében is, hogy ő első, meg fuvallja belső képét, az ő Lelkének belsőjevel: annak utánna ember, maga kejjén, az ő akarattjának kés volta es hajlandósága szerént, vitérik, az szent Lélek által, az Isten utainak ösvényin való járására. Ugy hogy, nem vonása Isten kenyerítésből es erősséggel, az nem akarot; hanem, a már fuvallás által el késített akarot, Rom. 7. 18. készen levén, igazgattya és téríti, az ő utainak követésére. Mert Isten erősséket nem tében, az ember akarattján. Egyéb aránt az akarat, nem volna akarat, hanem, nem akarot.

A mi, a harmadik kérdést illeti. Mint hogy az Isten Lelkének kiválkeppen való igazgatása, az válastottaké, tehát, ennek vege és hatása az válastottakban, mindenkör az öröké vaio dicsőség: mert arra válastottak, mint meg tettzik, Idvözítőknek, sent Iános Evangelistánál le tet sava-
ibol

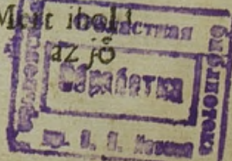
SENCEIENEK ÉRZÉSE.

ibol, Job 17. 24. Dávidis, ez igazgatásnak, ily gyönyörűséges végére, világossan mutat, a mindamentomban le töt igeekben; mellyekben, az Isten Lelkének kiválkeppen való igazgatását, ez végre kívánnya ez életben, hogy azt örök dicsőség kövesse ez életmá azért mongya: hogy az után a dicsőség bē, fogady beengemet, Itazert a mint kívánnya az ekközt, a vegnek elérésére, annál inkább kívánnya az véget. Mert az ekközis az vegert kívántatik; az az, az Isten tanácsa által való igazgatásis, a dicsőséggel való élésre, mely az Isten szerelmének, ez világi nyomorúságok után való boldog vege.

Mind ezekből, első Tudomány, avagy fel töt Czel, ez lehen.

Az örök élet sencejének meg érzése, ely hittel szive köcsétet kívánságra indítja, az idvezülendő emberrel, mellyel, Isten Lelkétől ez életben való részvételése után, az jövőndő dicsőségben tökéletesen való, befoglaltatásis, nagy szabással kívánnya.

A tudomány, az igeiben vagyon, mint megteczik, a tudomány ki hozásának, im ez modgyából: Dávid idvezülendő ember volt, megis érzette vala, az örök élet sencejét, mert elmejét ez világiaktul el vonván; az jövőndő dicsőség felől való gondolkodásra adta vala, mint fellyeb, az elő járo befedben meg jelentetet, Indul-
te valami kívánságra? igenis. Mert ibol
B

Ö R Ö K E L E T

az jövőendő dicsőfélegben való befogadtatás, nagy ohajtással kívánnya, az Isten Leleknek vezérlete után.

A tudomány három dolgot foglal be magában.

1. Az örök élet sengéjének érzését.
2. Az idvezülendő embernek abból származó kegyelmeit.
3. A kegyelmeinek mineműségét, a vagy módját.

Az első dolognak, mind világosságot s' mind erőfeszítést, három fő kérdésben tésem le; s' a ketteit, az után meg támo-
gatom, s'ent Irásbéli bizonyosságokkal, es
fundamentomos okokkal.

A kérdések azért, ezek:

I. Válgyn inkább lehetséges-e ez életben, az örök
életnek sengéjét meg érezni?

II. Ha lehetséges micsoda az és hanyféle?

III. Egyenlőképpen vagyone mindenkor, ez
érzes az választot emberben?

Az elsőre, ez a felelet. Lehetséges,
kiválteppen az idvözülendő embernek.

1. Mert Lehetséges meg erzeni es meg tud-
ni az el választást. 2. Cor. 13. 6. Honnan? Az
el választásnak gyümölcseiből. A miné-
nemű. a hathatos el hivatal; a hit, melynek
gyümölcset Catalogusban fedi, Sz: Peter
Apostol, 2dik lev. 1. ref. 5. 6. 7. vers; a
Christussal, hit által való egyesülés, mely
által, Leiki életet el az idvezülendő em-
ber, Gal. 2. 20. az s'ent Leleknek kiválke-
pen

SENGEIE NEK ERZESE.

pen való igazgatása. Rom. 8. 14. az meg iga-
zulás, Rom. 5. 1. a fiuvá való fogadtatás 1. Ioh.
3. 2.

II. Mert meg érezhetni, az örök halálból
az életre való által meneteit. Miből? Iste-
nünknek és felebarátunk igazán való be-
retetiből, Ioh. 3. 14

III Mert oly belső bizonyfágot adot I- *Certiora*
sten, a választottaknak; mely által tudgyák, *tio.*
hogy ő a Menyeioknak elerői, 2. Cor. 5. 1. 2.
Tim. 1. 12: Tudom kinek hittem, és bizonyos vagyok
benne, hogy az ő nala le tőp kéncsemet meg tartbat,
tya amaz nagy napra. Innét mondgya másut
s'ent Pál. nagy lelki örömmel és bátorfá-
gal, 2. Tim. 4. 7. 8: Amaz Nemes harczot, meg
harczoltam, Pallyamat meg futottam, a hitet meg
tartottam. Vegezetre, le tetet ennekem az iga-
ságnak koronája mellyet, meg ad ennétem az Ur,
amaz napon, amaz igaz biro. &c.

IV. Mert minekutánna az Christusban
berkezterik, es vele egyesitetik az idvözü-
lendő ember, a Christusnak ábrázattyára
ugy el változik 2. Cor. 3. 18. és ugy jár hit
által, 2. Cor. 5. 7. hogy lelekben szemlellye,
az Menyei örök életnek gyönyörűséget,
mely külső szemmel most nem láttatik 2. Cor.
4. 18. Mivel hogy mind a Christus dicső-
féleges Evangéliomának világossága, hatha-
to keppen fenlik neki, s' mind penig az
Iesus Christus orcsáján való Isteni elmé-
retnek világossága, közölteit Iltentől,
2. Cor. 4. 4 6.

B 2 V-Mert

Mares.
L. 4. t.
32. l. 16.

ÖRÖKELETT

V. Mert az idvezülendő ember, az örök életre való hivatalnak gyűmölcsét, erejét és hasznát; az üdvös életből. Szent Leleknek világosításából, lelkében megésmelheti, meg foghattya és úgy meg erősítheti 2. Petr. 1. 10. hogy annak tökéletes élése, nagy kívánsággal vágyakozzék 2. Cor. 5. 2. 8. Rom. 8. 23. Apoc. 22. 17.

VI. Mert az idvezülendő ember, oly erős, és hathatos lelki erzekenséggel bír, hogy az Mennyei edelleges jokat, mely helyre nézve távol való, nagy méssé, az az, ez földön is érezhesse és fogolhassa, mint az Szeseselyű a dögöt. Job. 39. 32. 33. Ez az egyik oka, hogy Idvözítők, az hivat, Math. 24. 28. Szeseselyűökhöz hasonlítja. Mert az mint írják az Szeseselyű földi: Valamikeppen hogy az, világos, méssé el erő látással bír, és eles hathatos erzekenséggel fel ruháztat, hogy az méssé földön levő dögnekis, fogat meg érezze, s meg lássa azt: Így, nem különben az idvözülendő, igaz hitű ember, oly erős, eles, és hathatos, lelki erzekenséggel bír, hogy ez földről is, az Mennyei edelleges jokat, és az ő lelkének eledelet, az Iesus Christus testének és vérenek hasznát, érezhesse és fogolhassa.

VII. Mert az meg igazulásnak, fiuvá való fogadtatásnak, és meg bentelesnek, munkait avagy gyűmölcsseit, (mellyeket őzve könt

SENGEIENEK ÉRZÉSE.

Köttei, az örök élet (sengejének érzése) meg érezhetis e seben veheti, az idvezülendő ember. Az minéműek.

1. Az lelki esmeretnek békesége, Rom. 5. 1. *Ames.*

2. Az litten való tökéletes bizodalom Rom. 8. 28. 1. Job. 5. 14.

3. Az littenben való igaz öröm, 1. Pet. 1. 8. mely által dicsekedünk az nyomorúságokban is Rom. 5. 3.

4. az ujengegedelmesség, avagy az bent életre és a jora való igyekezet, Rom. 7. 18.

VIII. Mert ha az hittű lakadtak közzül is, si kan meg érezhetik nemineműkeppen, mint Szent Pál tanította, Hebr. 6. 5. miért nem az idvözülendő emberek, az kiknél, az litten kiválkeppen való kegyelme vagyon, és a kikre tartozik az örök élettél való eles?

IX. Mert mind a választattnak nagy kívánságok s. mind a Tanítványoknak példák Math. 17. 3. 4. erre mutat, holott azt olvasuk, hogy mikor a Tabor hegyen, a Christus sinet el változtatta volna, az örök élet sengejét meg érezvén, a Tanítványok, azok közzül Péter nagy kívánsággal azt mondgya vala: *Is Iram minékünk si lakunk, ha akarod csinállyunk három hajlekokat, egyiket néked, masikat Mosefnek, harmadikta Illyesnek* Meg példázta vala ezt, Mosefnekis, halálának előtt, az Chanaan földének, hegyről való meg látása, Dent. 34. 2. 3. Az mely

Ö R Ö K E L E T

nem egyebet jegzet, hanem amaz mi Meny-
nyei Chanahánunknak, amaz Meny Or-
bágnak gyönyörűségének, még ez élet-
ben való meg *érzése*, és lelek által való
meg látásat, hogy *dicsőség*ből *dicsőség*ben el val-
sozassunk, 2. Cor. 3. 18.

A második kérdésre ez a felelet.

Közönfegyesséppen, az örök élet *sengéjének*
érzése nem egyéb, hanem azoknak az jok-
nak és Menyeyi édes gyönyörűségeknek,
az melyekkel, ez élet után az Istennek
Szentei, jövendőben a *dicsőség*ben fog-
nak élni tökéletesen, értelem által való
meg fogása, ez életben: és a meg világos-
sítatott elmenek szemléléséből, bármazot
belső öröm lelki czenység, és azokra ajok-
ra való vágyakozás.

Mert ugyanis, a mikor, már embernek
elméje az Szent lelektől meg világosítat
és az Evangéliomnak tudománya által
meg tanítatott, az örök élet, s annak gyö-
nyörűsége és édesfegyessé jövei felől; tehát,
az ember kimondhatatlanképpen fíveben
örömsé vigadoz, mint az Evangelium által
meg tanítatott Pogányok *Act. 13. 48.* In-
nen mondgya az Apostol *Rom. 14. 17.* *Az*
Istennek Országa nem áll etelben és italban, hanem
s az Lélek által való örömben. Szent Péter,
Apostolis ezt mutatgya *1. Pet. 1. 8.* Másodszor
Leikebenis csendes. Harmadszor, azokra
nagy kívánsággal is vágyakozik, *Phil. 1. 23.*

Még

SENCEIENEK ERZESE.

Még amaz gonos Bálamis, (jollehet hie
nelkül elmulo képpen) *Num. 23. 10.* vágya-
kozik vala erre, azért monda: *Hallyon meg Maros*
az én lelkem az igazaknak halálával, és legyen
az én utolsó napom mint azé (Izraelé)

Ez érzés pedig két féle. *Allando és elmulo.*

Az első az, kinck gyökere és magva
meg marad az mely a hit, és a meg fen-
tetetés, *Matth. 13. 23.* mellyet követ a tö-
kéletes meg dicsőítés, *Rom. 8. 30.*

A másik az, kinck gyökere és magva
nincsen, hanem csak az Evangeliumnak
nemimé külső értelméből bármazik,
mely csak ideig való. *Matth. 13. 21.* *Az allan-*
do érzer, mellyet leki táplálás követ; az id-
vözülendő embereke, *Az el mulo* pedig a
hittől szakadtaké. Mert még azok közöl-
is, meg érzik nagy fokban, (az mint fel-
lyebis jelentém) de csak valamennyire
kostolásképpen, nem élés képpen, és táp-
lalo módon.

Mert a mikesseppen az vendégfegyben, más az
etkeket meg kostolni, más azokkal elni,
tápláltatni és meg elégíteni: Szinte ugy,
más az örök életet, csak valamennyire
(*superficialiter*) vekony kostolásképpen
meg érezni, más ismer meg érezvén vele
élteteni és tápláltatni. Szent Pál illen el-
mulando érzetről szól, *Hebr. 6. 4. 5.*

Innen azért meg érthetni, micsoda kü-
lönbség legyen, az idvözülendőeknek és
hit-

Did.
Perk.

Ö R Ö K É L E T

hitestől fakadtaknak *érzékek* között, tudni illik:
 1. Az idvözülendőké meg marado, a benne-
 nek le-ő kegyelemért, *Iob. 4. 41*; de a hit-
 től fakadtaké nem.
 2. Az idvezülendőké, az Szent Lélek-
 nek kiválkeppen való munkálkodá-
 annak, vagy on de a hittől fakadtaké,
 fálból közönfeges munkálkodásából.
 3. Az idvözülendőké, lelki örömmel,
 csend-féggel, és bűnök bocsánatjának
 érzéssel ösve köttetve; de amazoké (jol
 lehet egy kiesinnég kűsökképpé örülnék, *Iob.*
3. 35 Luc. 8. 13) nincsen lelki örömmel, bé-
 keféggel és bűnök bocsánatjának érzé-
 sevel ösve köttetve.
 4. Az idvözülendőknek *érzékeket* az örök
 életnek elérése felől való csálhatatlan re-
 ménység követi, *Hebr. c. 18. 19*. mivel az igé-
 retnek örökös; de a hittől fakadtakat nem
 követi. Egyeb iránt, a kesérteteknek ide-
 i énel nem fakadnának *Luc. 8. 13*.

Az harmadik kérdésre ez a felelet.

Nem mindenkor, egyenlőképpen va-
 gyon ez *erzés*, az választ emberbennis.
 Mert néha oly kesérteteknek fel-vefei
 erik, hogy mind hitben s mind reménse-
 ber, igen meg gyengüllyon; mint köze-
 leb ez 73dik Soltárnak, 2dik es 3dik ver-
 seiből meg tetosik. Melyhezkepest, ez *erzés*
erzés meg gyengül, néha fellyeb, néha a-
 láb vagyon. Valamikeppé hogy, a hit, nem

cvu

SENCEIENEK ERZESE.

nevekedéseket es apadásokat szenved,
 mint az Egenjaro hold: ugy binte ez *er-*
zékenységis. De mindazonáltal, ugyan
 tellyest gesképpen el nem fogy; hanem,
 a mint hogy a hit, az ő gyökereben meg
 marad es el nem alusik: Igy ez *erzékeny-*
ségis, az ő *principiumaban*, magvában örök-
 ké meg marad, *1. Iob. 2. 27*. mert a bizonság-
 is benne meg marad es meg éled, *1. Iob. 3. 14*.

Már következők a tudományban be-
 foglaltatott, két utolsó dolgoknak bizonyi-
 tálá; mellyek, előfőr fent irasból bizo-
 nyítatnák, az után, fundamentomos o-
 kokkal támogattatnak.

Ez kezünk alatt való Soltárnak 26dik ver-
 sáláb, ezeknek igazsága meg teczik. Mely-
 ben azt állattya Dávid, hogy a nagy kívánság-
 nak miatta, mind teste, lelke el fogatkozt, az az,
 meg fáradot, mert tudgya azt hogy Isten
 az ő öröksége mind öröké. Ihol Dávid, az után
 jelenti ez nagy kívánságát, hogy Isten Lel-
 kétől való vezereletetét kívánna ver. 24.
 Ezt erőssiti fent Pál *Phil. 1. 23*. Kivánok eloz-
 latni, és a Christussal együtt lenni, mert az, min-
 dennél job. IImet. 2. *Cor. 5. 5*. azt mongyaz:
 Bizodalunk vagyon peng, és inkább keranunk ki
 költözni, és az Urhoz menni lakni. Honnan
 volt, ez boldogságnak nagy kívánása?
 Né egyebűn, hanem ez csaláld világnak,
 meg unásából, és az örök életnek *erzéséből*.
 Mert hogy tudná azt ember, oly nagy

Bizon-
ságok.

C

ohaj-

Ö R Ö K É L E T

ohajtással kívánni, az mit kíván, hanem
költségre? Inen mondatik: *Ignoti nulla cupi-
do*. Egyéb aránt csak vak kívánság volna.
Ez kívánságát jelenti az Anyaszentegye-
házis, *Apo. 22. 30.* midőn így szól: *lővel U-
ram Iesus*, az az: Teged várunk Uram Iesus,
ami megdicsőítetessünkre, azért ne kés-
sél, hanem hamar legy jelen, és végy min-
ket magadhoz.

Okok.

Okai a tudománnak.

1. Mert az idvözülendő emberrel, az
örök életnek érzése, lélekben semlélteti,
az Mennyei dicsőségnek és boldogság-
nak mineműségét.

Honnan tezik ez meg?

1. Az meg világosított elmenek látásá-
ból. Az oly embernek elmeje, aki, az ö-
rök életnek kezdetit erzi, meg világosit-
tatot, és semléli: láttya, a boldogságnak
gyönyörűségét, *Psal. 16. 11.* Szinte úgy va-
gyon dolga, az ilyen embernek, mint
amaz vakon sülttetetnek, *Ioh. 9.* A ki
mind addigis nem látta és semlele, valamig
a Christushoz oktatásból, meg nem mos-
dék a Siloám halastóban, és ekképpen se-
me világa meg nem jöve; de minek után-
na meg mosdván, seme világa meg jött
volna, semlélté s látta a Sidokat. *Ismét, a*
mint volt sent Pálnak dolga, Act. 9. 18. ki-
nek semeiről, mikor a hályog, *mint való-
mi hal hej, le eset volna, seme világa*
meg

SENGEIE NEK ERZESE.

meg jöve s látta: Így nem külömben,
minekutánna az idvözülendő ember, ek-
méjében meg világosítottatik, semléli láttya
a boldogságnak gyönyörűségét, ámbár az
előtt ujja sültetetlen állapottyában. (mely-
ben lelki vak) ne lássis.

2. Abból az örömből, mely az idvözülen-
dő emberben néződik, meg világosítottatá-
sa után. Min tudna penig örülni, ha az
ollyannal az örök életnek érzése nem sem-
léltetné a dicsőségnek mineműségét? A-
brahámis nem örülhet vala, ha lélekben, az
Christus napját nem semléli vala; de mint
hogy (Idvezítőnk tanítása szerent) lélek-
ben látta, *örült rajta Ioh. 8. 56.*

3. Ez világi, hitván dolgoknak meg-
unásából. Mert az idvezülendő emberrel,
az örök életnek érzése, meg unatya ez
világiakat, és kíván Mennyeieket; mivel
hogy láttya ezeket alá valoknak lenni,
mint sent Pál *Phil. 3. 8.* *ganéjnak ítelt lenni min-
deneiket, a Christusért.*

4. Az ő el olasztásának, jó reménfeggel
valo várásából. Mert az idvezülendő
ember, ki az örök életnek segejét meg-
érezte, jó reménfeggel várja az ő el ola-
stát, mint vén Simeon *Lue. 2.* Külömben
penig nem várhatna jó reménfeggel, ha-
nem ha semlélné, vagy semlélté volna az
örök dicsőségnek mineműségét.

11. Mert az Istennek országát, lakásra
C 2 edes

Ö R Ö K E L E T

édesnek és gyönyörűségnek lenni munnatya, embernek az örök élet szejének erze P/a. 16. 11. Innét vagy, hogy a Tánitványokis, Matth. 17. 3. 4. lakásra, édesnek és gyönyörűségnek tartják vala az helyet, a hol a Christuának sine el változálakor, a hegyen, az örök élet szejének izit meg erzették vala; azért mondgyák vala Christuának: *lo it minékunk laknunk.*

III. Mert, minthogy az idvezülendő emberben, ez érzes, (*actuosus*) munkás; tehát nem marad meg csak a csupa elmében semlelesben; hanem czelez, mind az esközöknek kívánságára, s: mind pedig azok által, az Mennyei dicsőségnek tökéletes elérése. *Honnan tezik ez meg? Innen*

1. Mert az Szent Léleknek sugallával öve kötetet. Rom. 8. 23.
2. Mert a bűnnek bocsánatjának erzevelis öve kötetet. 1. Ioh. 3. 14.
3. Mert oly bizonyfag tetellel adato egyben, mely által bizonyfagot tehen az Szent Lelek, mind arról, hogy ő Isten fia, s: mind pedig azok Istenek fia, kik az Isten

Hafnok lelketül vezérletnek Rom. 8. 14. 16.

Ellő hafzna a tudománnak Oktato.

1. Az örök élet es azzal valo eles nem tartozik hát, csupán csak az jövendő életre; hanem kezdetkeppé, meg ez életre is. *Urf. Quest. 58. mert ének szejét, még itt meg erzi a ke-Catech. gyselek. Innen vagyó, hogy arra fohazkodik*

SENGEIENEK ERZESE.

dik, várván nagy remenféggel, az ő testének világi nyomorúságok alól valo tellyes váltásagát, Rom. 8. 23. noha tökéletesen, annak tellyes bírása, ez élet után lehen, mikor annak jovaival, testestül lelkestül az Egben élünk.

II. Hát, az idvezülendő embernél, az ő vege, nem bizonytalan es esmeretien, hanem bizonyos, az mely az örök élet, és annak dicsőségének bírása. Dávid bizonyson áll az ő vege felől Psal. 17. 15. *Empenig igazfagban meg latom a te orczadat, meg elégettetem a te abrazaoddal midőn fel serkenek.* Ez végnek bizonyos tudására czelez bent Iános, 1. Epist. 3. 2. *A honnan ez igen sepen ki jó: hogy ez életben, akár mely idvezülendő emberis, bizonyos lehet idveffége és örök élete felől, avagy csak egyjzeris valaha.* Mely megis kivaántatik bent Péter Apostolnak intése berent 2. Pet. 1. 10.

De honnan tudhatni meg ez Conclussionak avagy rekeleknek igazfagát? Innen.

1. Mert az Isten Lelekének, mind bizonyfag teteléből, s: mind attul valo vezérletéből, az idvezülendő ember tudgya, hogy ő Istennek fia, a Iesus Christus által; valaki pedig tudgya hogy ő Istennek fia, az bizonyos idveffége és örök élete felől; mert ez berent tudgya, hogy az Iesus Christuának örökös tartal, Rom. 8. 14. 17.

2. Mert az idvezülendő ember, hiszen az Isten

Ö R Ö K E L E T

Isennek Fiában. Tudgyapenig azt, hogy az hívó el nem kárhozik, *Ioh. 3.18.* azért bizonyos lehet idveffége felől.

2.7.
im Bib.

3. Mert az idvezülendő emberbē, mivel
hogy szereti felebarátját, Isten kiválkép-
pen valomodon benne lakozik *Iob. 4. 12. 13.* A
kiben pedig Isten így benne lakozik,
bizonyos idveffége és örök életéről
mert bizonyossá tétetik Istentől, *1. Cor. 5. 5.*
Iob. 19. 25. 26. 2. Tim. 1. 12.

urs.

Quaß

4. Mert az idvezülendő ember bizonyos bűneinek bocsánatya felől mivel hogy bizonyossan hiszi azt, az Apostoli *Credonak* amaz ágazattya szerint: *Hiszem bűneimnek bocsánatya.* Azért örök élete felől is bizonyos lehet.

P.
Am.
Sec.

Második háson Czafolo és dorgalo.

1. Nem áthat azért meg semmikeppen, az
ellenzőknek értelmek, az kik az örök
élettel való élést, alattomban akarnak, csu-
pán csak az jövődő életre forítani; maga
azzal való élés a válaftottakban, kezdet-
képpen megh ez életben megh vagyon.

Kicsodak azok?

1. Az kik, az örök élet felől, csak püfsta
köstölásképpen való érzést tulajdonítá-
nak mindennek. Mintha az Szent Lélek-
nek csak közönséges munkálkodásból
volna mindenékben. Nem arra mutat
penig az idevezülendőkben, az örök élet-
nek tápláló érzete, *1oh. 4. 19.* sem az isten-
ben

SÉMGÉIENÉK ERZÉSE.

ben való tökéletes bizodaló; s é az istenben való igaz állandó öröm *1. Pet. 1. 8.* semmi
penig az hitel övé kötteret kívánság,
mellyel, az örök életnek dicsőffségében vá-
lo tekelletes bé állatást, nagy ohajtással ké-
vannyák; hanem az Szent Léleknek ki-
válképpen való munkalkodására, mellyel
a hitről fakadtakban való munkalkodást
tul meg különböztetik.

2. Akik tagadgyák, embernek idvessége és örök élete felől való bizonyos voltát. Maga az idvezülendő ujjá bűntet hűvek, tudgyák, hogy az halálból, az életre által vitessenek, 1. Joh. 3. 14. Lehetetlen tehát, hogy bizonytalanok volnának idvösségek felől, mint fellyeb bűvébben meg mutogattam.

De iltyen ellen vetéskére sognak ki.

1. Ellen vétes: meg a valóbatakis, bi-
zontalanok áthatatoflagok felől. Annak
okáért idveffegek felől sem lehetnek bi-
zonyosok. Az első dolgot, így próbál-
lyák: Mert a valóbtottakis tellyeffegeffen
el veffhetik a hitet, 1. Tim. 1.9. és így lsten-
nek kegyelméből végképpen ki cshet-
nek.

Felelet az elsőre. Nem igaz, hogy az választottak bizontalanok volnának állhatatosságok felől; hanem inkább bizonyosok, mint sent Pál, minden választottnak képekben világosan taníttya, *Rom. 8. ss. 38. 39.* Mivel tudgyak, hogy meg erősítetnek

1944

Ö R Ö K E L E T

mind végig az artatlanságban, az Iesus Christusa-
nak napjára, 1. Cor. 1. 8.

A mi pedig, az első dolognak próbálása
illeti, az sem igaz, hogy az igaz idvezülend-
ő hitet, az választottak el vesztették. Oka
ez: 1. Mert könyörgőt idvezítőnk a-
zoknak hitökért, hogy el ne fogyjon, Luc.
22. 32. vedd öve bent Iános Evangelista
könyvének 12dik rész. 20dik 21dik versei-
vel: Szent Peternélis, csak a külső bajjal
való vallástétel fogyatkozott volt meg; de
a hit bívében, el nem fogyott volt. Aug.
11. Mert Isten tül úgy kezen tartanak,
hogy ha el esnekis, meg nem romlanak
Psal. 37. 24. 111. Mert halálra sem vetkez-
hetnek 1. Iob. 3. 9. 1 v. Mert Istennek ere-
jétől őriztetnek az idvessegre, hit által,
1. Pet. 1. 5.

Az bent írásbeli bizonyág pedig 1. Tim. 1. 19.
a honnan a próbát veszik, nem bol az igaz
idvezülendő hitről mellyel hiszünk; ha-
nem arról a hitről, mellyet hiszünk, az az,
az Evangeliumi tudománról, annak tiszta
vallásáról, mely aláb a 3dik résznek 9dik
Died. versében hitnek tiskának mondatik. Mellytül
nemmellyek el távozván tevelyesben és
eretnekségben merülnek, s káronkod-
nak, mint Hymenaeus és Alexander, a mint
mingyárt az 20dik versben, utánna tési
az Apostol. Ez az oka, hogy a Görög
igékben, hitben való hajó törést szenvedni
mon.

Ö R Ö K E L E T

mondanak. Mert miképpen a hajó törést
szenvedők el merülnek, úgy az kik az
Evangeliumi tudománnak tiszta vallásánál
el távoznak, tevelyesben és eretnekség-
ben merülnek káronkodván.

11. Ellen vetés: Az emberek, az mint Sa-
mon mondgya, Eccl. 9. 3. sem az szeretőket,
se gyűlöllőket nem tudgyak. Azért nem lehet-
nek bizonyosok, idvessegek felől. Felelet

1. Az Sida igékben, az mint másokis
meg jegyzik, nem így folya Salamon
mondála. 2. De ámbár, helyben hagy-
gynkis ez befednek folyót, mind a-
tal, az idvessegeknek bizonytalan volta eb-
ből ki nem jó: Mert Salamon, nem bol,
az embereknek magok esmérété felől,
mellyel az ipvezülendők bizonyosok,
Istennek hozzálok való szeretet felől,
hanem bol a felől, a mely elmeréttel ve-
settetnek egymáshoz, a külső dolgokról, az
az, a boldog, vagy boldogtalan állapotra
nézve. Ugy hogy, ez legyen értelem
Salamon mondátának: Az emberek egy
más felől, meg csatlakoznak a külső
dolgokból nem tudhatgyak, hogy ha
szeretben avagy gyűlöllésben vadsanak
Istennél. Mert külsőképpen, mind egy-
ken s. mind másfő, a szerencsés és szeren-
csétlő állapot meg esik, a mint mindig,
az 4dik versben meg magyarázza Salamon.
Lehetséges azért az, hogy a ki begény

SENCEIENEK ERZESE.

boldogtalan állapotban vagyón. ez világó
Isten előtt bereteben és kedvesseben le-
gyen mint Lázár *Luc. 16.* Es, ismét lehet
seges, hogy a ki gazdag, és külső boldog
állapotban vagyón. gyűlölségben legyen
Isten előtt, mint a Lázár gazdaga. Azért a
külső dolgokból íteletet nem tehetni,
Istennek berelme, avagy gyűlölsége felől.
III. Ellen vetés: Az embereknek, *félelem-*
mel és rettegeffél kell munkalodni idvességeket,
Phil. 2. 12. Azért nem lehetnek bizonyo-
sok idvességek felől.

Felelet. Semmiképpen nem követ-
közik. Mert az a felelem és rettegés, az
mellyel irtozunk és el futunk a gonosztul
1. Cor. 7. 1. (melyről it so vagyón) ki nem
rekefti az idvesség felől való bizonyos
tudománt; sőt inkább be rekefti. Mert
annyivalis inkább irtoznunk es félünk
kell a gonosztul, mennyivel bizonyosab-
bak vagyunk idvességünk felől, tudván
azt, hogy a gonosztul irtozoknak és jo-
cselekedőöknek adatik az.

It azért a dolgot, az ellenközők részére,
ezzel rekestem be. Hogy ha az ő értel-
mek it ez aránt igaz, tehát, sem az Apосто-
li *Credonak* amaz czikkelyet: *Hiszem bűne-*
imnek bocsánattját, igazan nem mondhat-
tyák, mert bizonyoson nem hiszik azt; sem
örök életek felől való vigasztalások, (mely
felől bizonytalanok,) nem lehet; sem hiték

nem

ÖRÖK ELI

nem lehet erős, mely, egy részről úgy vol-
na erős, hogy ha hívén, az által tudnák I-
stennek idvezítést; s mind pedig vege-
zetre, tellyes bizodalommal nem kíván-
hatták, jo remenséggel és egyenes fível
sem várhatták az örök életnek dicsőffé-
gében való be fogattatásokat.

II. *Dorgaltatnak,* a kik annyira ez világ-
hoz ragastották fíveket s elmejeiket, hogy
az örök élet sencejének észére, egy-
csőpöt sem vágyakoznak, sem nem igye-
kezik magokban fel élesteni, arra való ki-
vánágokat, hogy az jövődő dicsőffé-
gében való be fogattatásokat nagy ohajtással
kivánnák. Illyenek mind azok a testiek
és bűnben el merűltek, a kik fő boldogsá-
gokat, csak ez világiakban helyheztek,
mint az *Epicureusok.* Ezek igen meg jegy-
zik magokat, holot az idvezülendő ke-
gyes lelkek, nem így foktak cselekedni.
Hogy tudnának ezek Istenhezis kíván-
kozni fívesen, mint Dávid *Psal. 42. 1. 2.* holot
ez világiakra függestettek elmejeiket. *A*
bol embernek az ő kence, ott az ő fíveis. Ez
világ az illyeneknek kincsek, azért ott az
ő fívekis, *Math. 6. 21.*

Harmadik haszna a tudománnak *Intő.*

1. Ne foricsd azért csupan csak az jó-
vendő életre, az örök elettel való elest.
Mert ha igaz hited vagyón, kezdetképpen,
meg ez életben elhecz azzal.

D 1

2. Ne

SENGEIENEK ERZÉSE.

2. Ne ragasd elmedet csak ez világhoz, hanem az Mennyeiekre is vágyakozzál, és kívánnyád nagy ohajtással az jövőd dicsőségnek boldogságában való tökéletes befogadtatásodat. Melyre nagy eszköz és út, az örök élet *sengejének érzésében* való részesüled.

De itt elő állsz s. azt mondod:

En örömet akarnám meg érezni az örök életnek izit; de nem tudom micsoda *utat* modot kövessék arra? Felelet. Arra, im ilyen *utat* modot kell követni.

1. Azokat a gonofokat és akadályokat, az mellyek ez világon embernek boldogságát, meg bánthatták és gátolhatták, forgultatossan meg kell gondolni, úgy mint: Ez életnek nyavalyasságát az bűnert, *Pek.* aminemű a fantasia, vaklás, siketség, erőtlenség, üldözés, &c.

2. Ez világon való dolgoknak hasonlatosságát, hiábanvalóságát: Mert akar ez világot önnön magat, akar abban lévő dolgokat gondollyád; de mind azok közöttis, semmi oly erős és állandó dolgot, nem tapasztalhatsz, az melyhez erőssen támaszkodhatál és az melyben egészen meg nyugtathatál, hanem mindenek romlandók, és hiában valók. Elegge meg tapasztaltad ezt Salamon. Mert, holott ő hatalmas Kyrály leven, nem fűkölködött sem melleség sem gazdaglag sem hatalom, és semmi

ÖRÖKELET

mi fényesség nélkül; meg is mind azon által illyé *Conclusiót* téhen minden dolgok felől. *Ecc. 12. 10. Felelet igen nagy hiábanvalóság, és mind ezek nagy hiábanvalóság.*

3. A mi ez világon való életünknek változó és hamar elmulo állapotját. Csak idestova *bujdosok* vagyunk ideig ez világon, *1. Pet. 2. 11.* Lassan lassan a mi Mennyei hazánk fele *fielünk*, mert nincs itt *maradando Varasunk* *Hebr. 13. 14.* A házakis mellyekben lakunk csak kevés ideig engedtetek minékünk, mulatásnak okáért.

Eseben vette volt ezt még egy Pogány *Cicero.* Bölcsis, azért mondotta: *Ex hac vita discedo, tanquam ex hospitio, non tanquam domo: Comme- Notatur randi enim nobis natura diversorij, non habitatio- observati- di dedit* Az az: Ez életből, úgy megyek ki, *onis, non* mint állásomról, nem mint állandó házam *testimoniū* bol: Mert a terméket minékünk, it, *mul- causa* tatra csak ideig való vendég fogadot, és nem lakásra való helyet adot.

4. A mi feleüktől, a Christustul való távul lételt. Mett noha hit által ő vele eggyesültünk, mindazonáltal test szerént távul vagyunk ő tőle. Ő amaz dicsőség és Örökben vagyunk, mi pedig ez földön; ő benne a mennyei Szenteknek társasága örül, és meg nyugott, mi pedig ez földön nyomorgunk és fáradozunk. Innét mondgya az Apostol, *2. Cor. 5. 6.* *Mi kik életben jövevények vagyunk, távul vagyunk Istenül.*

SENGEIE NEK ERZESE.

Igy azért elsőben, érted mit kell cselekedni, és mitsoda *utat modot*, kell követni annak, a ki az örök életnek sengéjét, vagy izét meg akarja érezni.

II. Arról a boldog és gyönyörűséges állapotrol, mellyel az Angyalok és a meg boldogult lelkek az Menyországban élnek, serényen és jozanon kell elmélkedni, tudniillik:

1. Hogy ők a bűnöktől, az ördögnek hatalmától, és minden nyavalyáftól meg szabadultanak, és el törölt isten, minden könyvből távol azokról szemékről, *Apoc. 21. 4. az istennek orszáját láttyák, sentségben és dicsőségben hasonlatosak a Christushoz, és örökké birják az Országot, mely meg késítet nekik eleitől fogva.*

2. Hogy ennek az állapotnak meltsága, és dicsősége olyan nagy, nem hogy beszéd ki mondani; de még elmével ki gondolni sem lehet. A Seba Kyrálné Afsony, a Salamon Kyrály bölcseséget, Palotájának ekes épületit, Kyrályi akthalinak étkeit, szolgáló tereginek rendit, állapotját, és öltözetit nézven, azt mondgya vala a Kyrálynak, *1. Reg. 10. 8: Boldogok a te emberid, és boldogok ezek a te szolgálid, a kik Udvarolnak te néked, hogy mindenkor balhattyak, a te bölcseségedet.* Mennyivel inkább azt mondhatod te azok felől a kik immár a dicsőségben élnek és Udvarolnak, hogy ezre

ÖRÖK ÉLET

ezért főt véghetetlenkeppen boldogabbak, ezeknél a solgaknál, mert azok nem a földi Kyrálynak tekinteti előtt állanak és udvarlanak; hanem, az Kyrályoknak Kyrálya előtt, és az Menynek Földnek teremője előtt, mind örökké örülven.

Igy érted, a második, dolgotis az mellyet kell követni, az örök élet *sengéjét* meg érezni akaronak.

III. A mikor mind meg gondoltad, azokat a gonosokat és akadályokat, mellyek ez vilagon boldogságot meg gátoltyák; s mind pedig jozón és serénye elmélkedtel arról a boldog és gyönyörűséges állapotrol, mellyel az Angyalok és a meg boldogult lelkek, az Meny országban élnek, öfve kell vetni, ez élet béli állapotot, az jövőendő életnek állaptyával, hogy tudniillik: ott csak öröm, vigaság és gyönyörűség vagyon, it pedig ez földön, hol öröm, hol somorúság és egyebféle kedvetlenség; amor boldogság vagyon, it pedig boldogtalanság; amor nyugalom vagyon, it pedig fáradtság és lankaság; amor gyönyörűség és csendesség vagyon, it pedig nehesség; amor tellyes vigasztálás, it pedig keserűség és siralom vagyon; amor mindenféle jókkal valo bűvölködes, it pedig ehesség, somjuság, hidegseg, meztelenség, és egyeb-

SZENGEIENEK ÉRTESE.

és egyéb felelőmtalan fok nyavalyosság. Amidőn azért ekképpé ösve vered mind az két állapotot, ebedbē vébed mennyi fok ezer ferte való grádussal, felül mullya ez életbéli állapotot, a dicsősséges állapotot. *Eb- ből osztat mikénekezzék?* Ez, hogy elméd ez földiektől el vonattatván, függestetik a Mennyeiekről való hágy gondolkodásra; azonban, (ha idvezülendő ember vagy) az Sz. Lélek, megfálván bivedet, amaz boldogságnak gerjedező gyönyörűségét, elefűti te benned: Mert ebedben vébed a te lelkednek ki mondhatatlan örömet, és ez földiekről való el vágyásodat, az Mennyei gyönyörűsége és nyugalomra. A mely már az örök élet *szengejének érzése- nek*, ezimere és jele te benned.

Ezek berent azért, érted mind az három dolgot, melyekre kell vigyáznod, ha az örök élet *szengejét* akarod meg érezni életedben.

De itt, ismét azt kérded: Hát minék utánna ez kívánatos iz érzésre juthatok, miképpen tarthatom meg azt magamnal, holot gyakorta fokféle keferter ér, és forongat folyóssan?

Felelet. 1. Békeséges tőrőnek, Istenfe- lőnek, és kegyesnek kell lenned, mett a kegyesség mindenre hasznos. 1. Tim. 4. 8. ha mindenre hasznos, bizony tehát erreis.

2. Tellyes bizodalommal Istenhez kell támas-

ÖRÖK ÉLET

mafokodnod, tudván azt, hogy né hágy helyet kértetni, hanem az mint el *szenvedheted* 1. Cor. 10. 14. Es ez által úgy meg kell magadat erőstítened, hogy meg a keresetek közöttis nagy bátorsággal azt mondhasd az Iobal: *Ha az Ilt meg ölnéis, megis benne ro- ménlenék.* Erre penig meg kell gondol- nod, mind az Istennek erejét, hogy ő tud- gyá, az ő hveit a kértetek közt ki szabadtani. 2. Pet. 2. 9. s mind penig az Istennek ke- gyelmességét, hogy kés és hajlado az övé- nek meg erőstéjére Psal. 37. 23.

3. A Christusnak érdemét, és ő általa való meg váltatásodat, az kegyelembe- valo meg maradásra elégőségnek és hatha- tosnak hídgyed lenni. Es tudgyad a kereset- teket: kérteteket, rajtad csak Istennek gyakorlásnak és dorgálásnak lenni Heb. 12. 11.

4. Lelked esmértnék bekefégét, meg kell őriznőd, az az, nem kell lelked esmé- reti ellen valami czégeres bűnt gyako- rolnod, Rom. 6. 12.

5. Nem kell ragazkodnod ez világhoz, mint Demás 2. Tim. 4. 10. és egyéb világnak fia; sem ehez a testi clethöz, hanem, meg kell utálnod.

De miképpen lehet az, holis Istennek ajandéka?

1. Nem egy atallásban, az mennyiben Istennek ajandéka; hanem amaz követkö- zendő dicsősséges élethez képest.

2. Ami meg tartó, Urunk Iesus Christu- sának

SENCEIENEKÉRZÉS.

funkkal való tökéletes egytelésünkhez kepest. Mert semmi nincs ez testületben, a mi azzal elérkeznek.

3. Annyiban, a mennyiben az bűnnek rabfaga és mocskó alal tart. Mert mind addiglanis, né lehetünk úressék a bűntől, valamig ez életben bujdosunk, hanem az bűnnek sepreje és gyökere mindenkor bennünk lehen, azért fohzákodik fel az Apostol, Rom. 7. 24: *Oh én szegény ember! Ki szabadít meg engemet, a halálnak testéből?*

4. A mennyiben sámkivertesben tart bennünket, az mi Mennyei hazánktól. Az Egh nekünk maradando lakásunk, az föld pedig mellyen ez testi életet éllyük, merő sámkivertesnek és bujdosásnak helye, azért mondgya David Psal. 119. 12: *Mig ez földön bujdosom (Uram) ne rejcs el talem a te parancsolatidat.* Es sent Pál, Hebr. 13. 14: *Nics it maradando varasunk; hanem jövendőt kell kívánnunk.*

Negyedik hasna a tudománynak *Vigasztalo.*

Iol lehet eddig a Tractában bé foglaltatott dolgok, majd mind vigasztalásra czélozok; mindazonáltal nevezetesebben így értesffelől: Ha az örök élet meg érzet senceje, oly hittel öve köttetett kívánságra inditgya az idvözülendő embert, mellyel &c. a következő dicsőségben való tökéletes befogadtatását nagy ohajtással kívánny; hát, gyönyörűleges scep vigasztalás le-

ÖRÖKELETT

sa lehet: az olyan embernek a kiben, ilyen hittel öve köttetett nagy kívánság vagyón.

Mivel vigasztalhattya magát?

1. Hogy ki mondhatatlan joban, tudni illik, az örök élet sencejének érzésében rekesült, és azzal kezdeképpen elthesis meg ez életben.

2. Hogy idvössége és örök elele felől bizonyos lehet.

3. Hogy ő benne, örök elele sorro viznek seje sakadot, loh. 4. 14. és 7. 38. Melyre nevez, ha keserűetek érekis, lsten kegyelmében meg áll. *Mert az lstennek bekelege, mely minden értelemnek selete vagyón, erősségül lészen, az olyan ember szívének, a Christus Iesusban, az mint foll az Apostol, Philippiben irt levelelenek, 4dik résének, 7dik versében. Amen.*

Eddig az első tudomány avagy fel töt czél.

Második Tudomány avagy fel töt Czél a fundamentomból ez.

Minek utanna az idvözülendő ember, ez életben lsten Lelkétől kívalképpen való módon vezéreltetik, annakutanna, minden bizonynyal az Mennyei dicsőségben befogadtatik.

A tudomány, a fundamentomnak igében vagyón, világossan, mint meg teczik a tudomány ki hozásának imez modgyából: Dávid, miht idvezülendő ember meg tanitaván lstenül, tudra az lsten Lelkétől

II. Tudomány

SZENTIENKÉREK ERESE.

szól való vezérletének vége, az választó emberre nézve, hogy nem egyéb, hanem a dicsőség. Melyhez kepest ily az igekben, az Isten Lelkének kiválkeppen való vezérletet, úgy kívánja, mint az mely után, az idvezülendő ember, minden bizonytalansággal (ez életből kiköltözvén) az mennyi dicsőségben befogadjatik.

A tudományban két dolog foglaltatik be.

1. Az Isten Lelkének kiválkeppen való vezérlete, az idvezülendő emberre nézve.
2. Ez vezérlet bizonyosan követő Mennyei dicsőség.

Minelölte a tudomány, Szent írásbeli bizonyosságokkal es okokkal meg erősítendő, annelölte mind az két dolgoknak világosítására, a tudományból lássuk im ez kérdéseket.

1. Milyen az Isten Lelkének kiválkeppen való vezérlete?
2. Mire vezérletetik ember ez által?
3. Ez vezérlet miért mondatik kiválkeppen valónak?
4. Az idvezülendő ember ez vezérlet után mikor fogadjatik be a Mennyei dicsőségben?

Az első kérdésre lásd meg tellyeb, az Magyaráznak második kérdésére való feleletet.

A mi a második kérdést illeti. Ember ez vezérlet által, az Isten akaratjának igazán való kedvelésére és követésére vezérletet.

Ö R Ö K E L E T

zelterik, Psal. 143. 10. Melyben az Isten akaratja nézi.

1. Isten. Miben? 1. Az ő szeretetiben. 2. az ő igaz tisztetiben.

2. Felebarátunkat. Miben? 1. Felebarátunknak szeretetiben. 2. Annak megbecsülésében. 3. Hasznára való igyekezetben. Ezekre mutat világosan az Isten törvényének summája, Mat. 22. 37. 38. 39. & seq.

3. Mi magunkat. Miben? 1. Magunknak meg tagadásában, az az: testi indulatunknak meg zabolázásában, es bűneinknek meg utálásában. 2. A keresteknek elviselésében. 3. A kegyességnek gyakorlásában mely alatt befoglaltatnak az jogos cselekedetek. Ezeket adgya előnkben idvezítőnk, Mat. 16. 4. és Szent Pál, 2. Tim. 4. 8.

A harmadik kérdésre ez az felelet. 1. Mert az Sz: Léleknek kiválkeppen való munkája forog benne. 2. Azert, hogy megkülönböztessék, az ő Léleknek közönséges vezérletétől, mellyel a hittűi fakartakis igazgattatnak; de mint hogy ő Isten mellett igazán s végig meg nem maradnak tehát, ez által a dicsőségre nem juthatnak, 2. Pet. 2. 20. 21.

A negyedik kérdésre ez a felelet. 1. Az idvezülendő ember lelkére nézve, mihez az ő testének hajlékátul meg válik.

E 3.

lik

SZENGEJENEK ERZESE.

lik, és az életből ki költözik, mindig áre
bé fogattatik a Mennyei dicsőségben
Luc. 10. 22. és 23. 43. mert Istenhöz, mint ir-
galmas, könyörülő Atyához, lelke meg-
ter Menyben, *Ecc. 12. 9.* azért mondá az
Iesus Chkristusis, meg halotélben levén.
Luc. 23. 46: *Atyam a te kezésben léstem le az en-
lelkem.*

2. Testére és lelkére nézve tökélete-
sen akkor, mikor a fel támadás után, ama Z-
áldot sententiát meg halván, *Matth. 25. 34:*
*Iertek el Atyamnak aldottai, birjatok az Orszo-
gor, etc.* el mennek az örök életre, az mint
aláb az 46dik versben mondgya Idvezi-
rónk, és takarítatnak az örökre való haj-
lekkban.

Következik a tudománnak, Sz: írásbéli
bizonyosságokkal való erősfítése.

Ezt erőfíti Salamon *Pro. 15. 24.* midőn
igy szól: *Az életnek uta oda fel viszi az értel-
met, hogy el távozzék a Pokoltul mely ala ragyon.*
Az az, az Isten Lelkének oktatásából s-
vezetéseből fármazot, igaz lelki bölcsé-
ség, az idvezülendő embert (kilelki bölcs)
az dicsőffégre igazította s- vísi, hogy el
távozzék a Pokoltul. Az melyben első
tekintettel, a lelki bölcseségnek munká-
ja és haszna adatik előnkben; de ez mellett,
az Isten Lelkének, kiválkeppen való ve-
zerléseinek idvefféges végeis ki nem reke-
tesik, mellyes az idvezülendők bizonynyak
elér-

ÖRÖK ÉLET

el érnek. Erre czeloz sent Pál, *Rom. 8.*
23. az melyben azt tanította, hogy az Sz:
Lélek sengejének vezetéseből, az válastat-
tak nagy bizodalommal, s jó reménfféggel
várják az ő testeknek tellyes valóságát. Ez tu-
dománt erőfíti, s: Pális, *Eph. 1. 14.* a hol azt
mondgya: *Az Szent Lélek Isten, a mi ő ökle-
günknek záloga, míg a tellyes szabadságban bé
helyhezetünk, az ő dicsőffégének dicsíretire.*
Ismét, *1. Cor. 25.* azt mondgya: *Mi azért su-
sunk, (tudniillik Isten Lelkének vezérle-
séből) hogy az rothadatlan Koronát el vegyük.*
Ugy mint az kiker válsót Isten öröktől
fogva, az idvőffégre, az Sz: Leléknek Szen-
teleiben, és az iga lagnak hitben, *2. Tess. 2. 13.*
Ezt mutatták Mozesnek, Ilyésnek példá-
jokis, kik Isten Lelkének ez életben való
vezérleése után, a dicsőfféggben bé fogadtat-
tanak. Ezaz oka, hogy a Taber hegyen, a
Christusnak dicsőfféggben jelentenek vála-
meg, *Matth. 17.* Lázaris noha elég begénffé-
ben való ez életben; de mint hogy Isten
Lelkének vezérleéséből, békéfféges türeffel
senvedeaz nyavalyát, tehát, holta után a
dicsőfféggben fogadtaték bé *Luc. 16.*

Okai a tudománnak.

1. Mert az Isten Lelkének kiválkeppen Okok,
való vezérleésének vége és gyümölcs, a di-
csőffégg.

Honnan terzik ez meg? Innen.

1. Mert az örök életre való el válastat-
nak

SENGEIEK ERZESE.

mak munkájából foly. Valakik az örök életnek birására el választottak, azok vezéreltetnek kiválképpé való módon Isten Lelkétől ez életben, az el választásnak vége pedig a dicsőség. *Rom. 8. 30. és 9. 23.* Annak okáért az Isten Lelkének kiválképpen való vezérlésének is. (mely az el választásból foly) vége az dicsőség.

2. Mert az kegyelem, mely nekünk adatott a Christus Iesusban, czéloz a dicsőségre. Mint hogy pedig, az Isten Lelkének kiválképpen való vezérlése kegyelem, mely nekünk minden erdemünk kívül adatott a Christus Iesusban; annak okáért czéloz a dicsőségre. Melyre nézve, vége s gyümölcse is, né egyéb, hanem a dicsőség. Az 84dik Soltarnak 12dik versében, világossan magyarázza ezt minékünk a Dávid, a hol a kegyelemmel öveköti a dicsőséget, s azt mondgya: *Ólyan mint az Napet Pais az Ur Isten, kegyelmet és dicsőséget ad az Ur, nem vonzza meg a jót azoktól, a kik jarnak a tisztaságban.*

II. Mert az idvezülendő ember, az Isten Lelkének kiválképpen való vezérlése által el késíttetik a dicsőségre.

Honnan teccik ez meg? Innen.

1. Mert az Istennek akarattya, igazán kedvellimivel ő az elmejenek ujulása által, annak kedvellésére el változik *Rom. 12. 2. 3.*

2. Mert igen igyekezik Istennek való

ÖRÖK ÉLET

figyezel meg erősíteni, meg elevenedésk után. *Mivel?* 1. Az bűnnek utálatával, azért, mert bűn *Psal. 119. 104.* 2. A jónak gyakorlásával, azért, mert Isten elő kedves, és hivatallya szerent való tiszta embernek. 3. Ez világiaktól való el szakadásával, azért, mert azokban vagyon a testnek kíváncsága, a semnek bujálkodása, és az életnek kevélysége, *1. Ioh. 2. 16.* 4. Lelki esméretének botránkozás nélkül való vizsgálásával, *Act. 24. 16.*

3. Mert tellyes fivelis vágyakozik, hogy amaz Magassagos Ierusalembe juthasson, mely minden választottaknak *Annya, Gal. 4. 26.*

III. Mert az idvezülendő ember, dicsőséggnek edénye. Az mely meg teccik innen:

1. Mert Istentől öröktől fogván rendeltetett a dicsőségre, *Rom. 9. 23.*

2. Mert gyönyörködik az belső ember szerent, az Istennek törvényében, mint bent Pál maga példájában tanítja, *Rom. 7. 22.*

Első haszna a tudománnak *Okta.*

1. Hát, az idvezülendő ember végképpen soha ki nem eshetik, az Istennek választásából és kegyelméből; hanem abban meg marad. Egyéb aránt, meg csálhatlankeppen és minden bizonyal, hogy érhetné el az ő dicsőséges végét, Isten Lelkétől ez életben való hathatos vezérlése után.

F

SENGEIE NEK ERZESÉ.

után. Az Istennek is. a választásban való bölcsesége, sőt a választásnak is megmozdulhatatlan fundamentuma, mely az ő megh változhatatlan rendelese, hogy hogy álhathat megh. Idvözítők azt mongya, *Ioh. 10. 28.* hogy senki ki ne ragadhattya, az ő kezéből, az ő juhait azért el se vehetnek, hanem örök életet ad azoknak. Hát bizony a dicsőség melől el sem eshetik az idvözülendő ember.

II. Hát igen szükség a dicsőségnek elérésére, az Isten Lelkenek kiválképpen való vezérlese. Mikor az Sídok a Pusztában bujdosának, az Ægyptomból való ki jövetel után 40. estendeig, hogy a Canában földere érkezhetnének, igen szükség vala nékiek, Istennek vezérlese, annyira, hogy nappal felhőnek oslopába eczka kap. tűznek oslopába megyé vala előtők *Exod. 13. 21.* Így nélkülömbé, míg ez világnak siralmas pusztáján bujdosunk, hogy amíg Mennyei Canában és dicsőségben érkezhesünk, felette szükség ez életben, az Isten Lelkenek hathatos vezérlese.

III. Hát ki mondhatatlan jora menendő, az a kegyes lélek, mely az Istennek igazgítását ohajtván, kiválképpen való módon vezéreltetik Istennek Lelketől. *Az melynek jelei im ezek.*

1. Mert abban az Istennek orczáját, az az Felfegy voltát világosan semleli megh unás nélkül, *Apoc. 2. 3. 4.* sőt megh láttya önön

ÖRÖK ELET

önön magát a bárány Christust, úgy a mint vagyoni. *Ioh. 3. 2.*

2. Lében a Christushoz hasonlatos, az az, igaz Sz: romolhatatlan, fényes, ékes, erős és könnyű, mint ugyan fent lános Apostol, ez felül való helyben jelenti.

3. Minden változás nélkül bírja az Menyroságnak örökfeget, mely el se vehet, meg sem maculáltathatik, sem meg nem hervadhat, *1. Pet. 1. 4* sőt a meg ujult Egen és földön Uralkodik együt az énekkel. *Apoc. 5. 10.*

Második hason Czafolo és feddő.

1. Heltelen azért az ellenkezőknek tudományok kik azt állattak, hogy az választottak közülis fokban kik Isten Lel. P. L. ketül vezéreltetnek, veg képpen kieshetnek Istennek kedvéből, és a Mennyei dicsőség mellől el mulhatnak, úgy hogy az választottakból kárhoznak edényi lehetnek és el kárhoznak. Irtozára méltó állatás, és nem igaz!

1. Mert az Isten Lelkenek kiválképpen való vezérlese, ezekben hathatos a dicsőségre, az mint Dávid a fundamentumban jelenti.

2. Mert az választottakban való munkája Istennek meg bánhatatlan, *Rom 11. 29.*

3. Mert a választott ember Istennek erejétől öríztetik az idvefégre, *1. Pet. 1. 5.*

4. Mer ha meg tántorodik az keserűek

SENGEIENÉK ERZESE.

tek alát el nem vesnek, hanem fel emel-
tetnek Istentől. *Psalm 37. 23. és 145. 14.*

5. Mert lehetetlen dolog, hogy Isten
meg fogyatkozzék végeben, bölcseségé-
ben és erejében. Egyéb aránt pedig, ha
az választott ember, végképpen ki eshet-
nek Istennek kedvéből, és a dicsőség
mől el maradhatna, melyre rendelte
tet volt: Isten mind végeben meg fogyat-
koznék, mert el nem érne azt, mind böl-
cseségében, mivel nem tudta volna, ez,
avagy amaz választott maradna meg az
hitben, avagy nem; s mind pedig erejé-
ben, mivel a kiker egyfő el választott, nem
tarthatná meg az életre, mely fölől, mas
keppen föl Dávid, *Psalm 135. 6.*

6. De ha hite több nem volna sennek
meg czáfolására, elég volna az Isten fun-
damentumának ebben erőssen való meg
állása, melyről föl sent Pál, *2. Tim. 2. 19.*

Ellen vetes.

Az Istennek választása, az életre, nem egy-
átallában vagy; hanem bizonyos *Condi-*
tió avagy ok alatt. Annak okáért az valas-
tottak az *Conditio* nem tellyesíten, vég-
képpen ki eshetnek Istennek kegyelmé-
ből, és így a dicsőség mől el mu hatnak.

Felelet. 1. Iol lehet, az esközökre
nézve, az Istennek választása nem egy átal-
lyában való; mind azon által az vegre ne-
ve, melynek el erefere választottak az idve-
zü-

Ö R Ö K E L E T

zülendők, egyátallában való, úgy hogy
lehetetlen annak meg másolodni.

2. Lehetetlen, hogy a választottak a *Con-*
ditio ne tellyesítsék, mert az ő választásának
decretumában be foglalta és el rendelte
Isten veghez vinni az választottakban, az
*Condition*nak be tellyesedését. A kiker Isten
az vegre el választott, az esköznekis el kö-
vetéscere el rendelte azokat, azért vég ke-
ppen ki sem eshetnek Istennek kegyelmé-
ből. Egyéb aránt, miért választaná az élet-
re, kiker tudna, az esközökre és okokat
be nem tellyesíteni? holott ez, az ő vég-
hetetlen és mindenek felett való bölcsé-
ségével meg nem áthatna; mivel így okta-
lansággal (káromkodva) vádoltatnak Isten.

3. Jegyezd meg it, az is hogy az Isten-
nek választása magában, mindenkor egy-
átallában való; de annak *executio*ja veghez
vitele, bizonyos okokat való. Ugy hogy,
tulajdonképpen, ne az Istennek választása
mondások okozotnak lenni; hanem an-
nak *executio*ja, és abban be foglaltatott do-
log.

A több ellenvetések mellyekkel it ez a-
ránt élnek, avagy nem igazak; avagy az
hitnek ideig való meg gyöngüléséről;
avagy nem a választottakról; hanem a hypo-
critákról, idő berent valokról, és hittől fá-
kadtakról szólnak. Mellyeket it elő hoz-
ni unalmas volna. Ezekből azért, egy so-
val

SENCEIENEK ERZESE.

val meg érthetni, mind azokat.

II. Nem áthat meg azoknakis vélekedések, az kik, ez életből való ki költözése után, az idvezülendő embert nem mindgyárt a dicsőségben fogattani állattyák; hanem elsőben valami kénzo helyre es tisztuláfra, *Purgatoriumban* igazittják, holott attul fogva mi helyen meg hal, boldog az idvezülendő ember *Luc. 16. 22.* mert meg nyugszik az ő fáradságátul, *Apoc. 14. 13.*

Ez ilyenek, az Ur Iesus Christus vérenek, és egybéri elégtételének erejét tagadgyák, mintha az, akar mely idvezülendőnekis tökéletes meg tisztuláfra elégseges nem volna; vagy pedig az Sz: Lélek, ki által vezéreltetet annak meg tisztuláfra,

Keres-háthatos nem lőtt volna. Vagyon ugyan ryeni és nekünkis *Purgatoriumunk*; de nem olyan Isten se-ez minéműt az ellenkőzők, ez élet után rént való lenni álmadoznak; hanem igaz es Isten se-lo Pur-rént való, de ez életben. Illyen,

gatori-
m. 1- A Iesus Christusnak drágalátos vére, melyről áll, sent lános Apostol, első levelének, első részének 7dik versében, a hol azt mondgya: *Az Isten Fianak, az Iesus Christusnak vére tisztít meg minket, minden bűneinkből.*

2. Ez világi fok nyomorúságok és kéfértet szenvedések, mellyek által, meg koholtatnak es tisztitittatnak a hivek. Eről áll Dávid, *Psal. 66. 10.* es *Zach. 13. 9.* es sent Pet-

ÖRÖK ÉLET

ter első levelének első részében, vers. 6. 7.

3. Az Sz: Léleknek meg tisztító és ujja álló kegyelme. *Ezech. 36. 25. 26. 27.* melynek ereje ollyon a tisztuláfra mint az tűz, *Math. 3. 11.*

III. Feddetnek azok, a kik meg nem gondolván az Isten Lelke által való vezéreltetésének véget, nem akarnak, sem nem kívánnak attul vezéreltetni; hanem inkább az ördögnek sugallásit, es az ő testi indulttyoktul. Illyenek mindé czégeresek káik mindé semerem felelé nélkül, meg fokor gonosságokba eled mennek, bűnökön való bánkodás, es a jora való hájlás esekbésé jut; hané gonos kívánságoknak véghezvitele, tellyes gyönyörűségek. Oh mely estelenül cselekednek az illyenek magokkal! Meltán megis rettenhetnekbizony, mert nagy jutul válnak meg, ha végképpen ebben elő mennek, es meg utállják az Isten Lelkének vezérelését. A dicsőségért, gyalázatot, az örök életért örök kár hozatot, a csendéz nyugodalomért, örök kent es nyughatatlanlagot véfnek magoknak, mert nem a Mennyei dicsőségben, hanem a Pokolban fogadtatnak be, mint amaz bűjja gazdag *Luc. 16.*

Harmadik hátna a tudománnak *Intő.*

1. Nyugodgyál meg hát ebben, kegyes lélek, az ki Isten Lelketül vezéreltetel, hogy te, a te dicsőségés végedtül el nem

1
Teker. Rom. 9. 30. mert Istennek kedvéből s szeretetéből végtelenül nem e-hetel. Veld meg azoknakis tevégeket kik a halál után a kegyes lelket nem a dicsőségre és nyugodalomra igazították egyenesen; hanem a Purgatoriumnak kényyára. hogy így mind az Istennek bölcselését, igazságát és hatalmas erejét, minden tevége és nélkül, helyben hagyassad.

11. Távolságot az örögről és a testi indulatoktól való igazgattatást; engedgy inkább mindenkiben az Isten Lelkének vezérlésének halzivedet értekl. hogy jóreméléggel várassad az örök hajlekbán való befogadtatásodat, a halál után.

Kerded itt: Hogy engedhesseik igazán az Isten Lelkének vezérlésének? Felelet

1. Ha Istennek akarattját szívesen kedvelled. Pál 119. 127.
2. Ha szüntelen gondolkodol az Isten lelkének a valóságokban való vezérlésének vége felől.

3. Ha megutalod azokat, melyek el vonnyák szivedet Istentől, és ki gyomlallyák ez ő félelmét belőled.

4. Ha magadat meg tagadod és a kereszteteket fel vészted, Máté 16. 24.

5. Ha Istennek tiszteltetés szereted és kegyes lévén szeretegyel és engedelmes halgatsz Istennek belzedet 1. Ioh. 4. 6.

De azt mondod: Hat, ha Isten Lelkének kíválképpen való vezérlését, s kezelemet, világossan nem érzem és szemben nem veszem, hogy engedhesseik annak?

Felelet 1. Légyen hiánadoság benned az engedelemre, Isten engedelem gyanánt veszi és kedvelli, 2. Cor 8. 12. 2. Ha nem érzed ohajcsad, hogy örök dicsőség, e vezető nélkül, ne maradj. Mert a kik ohajtyák elveszik Efa 55. 1. kik kéri meg éreizhetik, mivel hogy meg adtik azoknak, mint a Krisztusnak a Samaritana Afzszonyhoz tört beszéddi mutatták, Ioh 4. 10. a hol azt mondgya: Te kéttel volna és őrle és adot volna neked élő vizet

Negyedik háfzna a tudomannak Vigasztalo.

44
Hát, nagy öröme vigasztala ála lehet annak, a ki Isten Lelkének vezérlése alá adta magát, és ez világi életben, atoni kíválképpen való módon igazgattatik. Miért? Azért. 1. Mert Istennek örökös fia az. Rom. 8. 14. 2. Mert világi életben is jonton jár, mely az életnek ura, kitől szoll Salamon Prov 15. 24. 3. Mert nem gyázzatara, veszedelemre és kényszer jut ennek vezérlése által, hanem a Ményei dicsőségre, és örök boldogságra, melyben az Istennek Izentel örökéleget. Amen!

A'Sz: Gēralis Gyūlesbē lett

Némelly

DELIBERATU-

M O K,

Es azok felől való

Tanítás.

Meilyer.

Predikációkban foglalt, Dio-

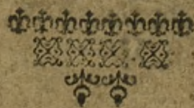
sgen elpredikáltot és az Or-

Isten dicsőségére ki

bocsátott.

DIOSZEGHI ISTVAN.

Hazajabeli Predikátor.

DEBRECZENBEN,

Nyomtatta ROSNYAI JÁNOS,

M. DC. LXXXII.

1882. Némelly